

De yngste taper på hjemmeskole: – Like stor negativ effekt som en lang sommerferie

Forsker omtaler de yngste elevenes skriveprestasjoner etter hjemmeskole som dramatiske.

TAPT UNDERVISNING: Lærer på Vestli skole, Fatemeh Javad, må legge en plan for hvordan ta igjen temaer de ikke fikk gått igjennom på hjemmeskole. For tiden underviser hun på skolestarterkurs, i samarbeid med Sommerskolen.

FOTO: MARIA JOSTAD / NRK

Maria Jostad Journalist

Publisert i dag kl. 06:12 Oppdatert for 4 minutter siden

– Jeg har jo selvfølgelig tenkt, oi, hvordan skal jeg ta igjen for det året som har gått tapt?

Det forteller Fatemeh Javad til NRK. Hun er lærer på Vestli skole i Oslo, og tilbakelegger et år med mye hjemmeskole.

Vestli skole er en av de skolene som har blitt hardest rammet av pandemien og smitteutbrudd. Våren 2021 hadde elevene 50 % fysisk tilstedeværelse i klasserommet.

Nå må Javad legge en plan for hvordan hun skal ta igjen mulige kunnskapshull hos elevene, som følge av hjemmeskole.

– For eksempel i matematikk, var det mange temaer som vi ikke fikk gjennomgått, og det så vi da vi skulle ta de nasjonale prøvene, sier Javad.

– Dramatisk nedgang

At det kan oppstå kunnskapshull hos de yngste elevene etter hjemmeskole, blir bekreftet av professor i norskdidaktikk ved Skrivesenteret ved NTNU Gustaf Skar.

– Vi ser at hjemmeskole hadde en like stor negativ effekt, som det pleier å innebære å ha en lang sommerferie, kanskje til og med enda større, sier Skar.

NEGATIV EFFEKT: Professor ved Skrivesenteret ved NTNU, Gustaf Skar, sier hjemmeskole hadde en like stor negativ effekt som en lang sommerferie.

FOTO: PRIVAT

Skar leder forskningsprosjektet «Funksjonell skriving i de første skoleårene». Det var [Utdanningsforskning som først omtalte forskningsprosjektet](#).

I 2019 samlet forskerne inn elevtekster fra over 60 grunnskoler, fra første- til tredjetrinn. Disse elevene skulle videre delta på et skriveundervisningsprogram. Våren 2020 skulle det tas nye

prøver av elevene og av en gruppe elever som ikke hadde fått denne undervisningen.

Men så kom en pandemi.

Mellom 12. mars og 27. april 2020 var første- til fjerde-trinn stengt i hele Norge. Da elevene skulle ta prøvene våren 2020, var de akkurat kommet tilbake fra hjemmeskole. Skar sier det var nedgang hos elevene på alle de tre aspektene ved skrijving, som forskerne målte.

– Og en ganske dramatisk nedgang også, sier Skar.

Flere faller av

Rektor ved Vestli skole, Ellen Sundby, ser en merkbar forskjell i leseferdighetene til elevene etter perioder med hjemmeskole.

– Det vi har sett nå under pandemien, er at andelen som har falt fra er større, enn det vi forventet og som vi er vant til, sier Sundby.

FALLER AV: Rektor ved Vestli skole, Ellen Sundby, sier de merker at flere faller av under pandemien.

FOTO: MARIA JOSTAD / NRK

Sundby sier de ved forrige Nasjonale prøver hadde rundt fem elever på nivå 3, som er det høyeste nivået. Andelen på nivå 1 og 2 var relativt jevnt fordelt.

Fremover blir det viktigste på Vestli skole å ha en forpliktende leseplan, sier Sundby.

Skar sier de ikke vet hvordan dette vil påvirke elevene i det lange løp.

– Vi får inn nye analyser i høst, som kan si noe om langsiktige konsekvenser. Det var uheldig at etter perioden med hjemmeskole, så fulgte en lang sommerferie. Vi kan mistenke at elevene som deltok på hjemmeskole, har havnet en god del bak og ligger etter det som er forventet av samme aldersgruppe, sier Skar.

– *Hva bør vi gjøre for å hjelpe disse elevene?*

– Nå kommer jeg til å si det som alle som representerer et fag vil si; og det er å legge mer tid i faget. Skrivning vet vi, fra internasjonale undersøkelser, at man bør øve seg på mellom 30 og 60 minutter om dagen, mens vi vet at den gjennomsnittlige eleven i Norge får under 20 minutter skriveundervisning om dagen, sier Skar.

500 millioner til kunnskapshull

Det er Mathilde Tybring-Gjedde i Høyre, som har tatt med NRK på skolebesøk på Vestli, i anledning av at skolen arrangerer kurs for elevene som begynner i førsteklasse til høsten, sammen med Sommerskolen. Tybring-Gjedde ønsker å belyse sin bekymring for kunnskapshull etter pandemien.

– **Jeg er bekymret for at noen barn kanskje har mistet motivasjon, mange har savnet vennene sine og læreren sin, men også at man har tapt lesing og regning, kanskje særlig de barna som har foreldre som ikke kan hjelpe dem hjemme, sier Tybring-Gjedde.**

BEKYMRET: Stortingsrepresentant for Høyre, Mathilde Tybring-Gjedde, besøkte Vestli skole, blant annet for å snakke om bekymring for kunnskapshull etter pandemien.

FOTO: MARIA JOSTAD / NRK

Tybring-Gjedde trekker frem flere tiltak for elevene som har mistet verdifull undervisning. Blant annet mener hun man må tidlig inn med regning og skriving, gi lærerne større muligheter til å være kontaktlærere, følge opp fravær og kartlegge hvordan elevene ligger an.

– *Hva gjør Regjeringen for å tette kunnskapshull etter pandemien?*

– Vi har bevilget 500 millioner kroner til sommerskole, og 500 millioner kroner for å tette kunnskapshull i kommunene, sier Tybring-Gjedde.

Hva mener partiene om:

Skolefrfall?

Gå til Partiguiden →

– Ikke nok

Byråd for oppvekst og kunnskap i Oslo, Inga Marte Thorkildsen (SV), deler Tybring-Gjeddes bekymring for kunnskapshull hos elevene.

– Elevene har mistet mye forskjellig. For noen kan det være faglige ting, for andre kan det være at en hjemmesituasjon, som var vanskelig, har blitt enda vanskeligere. Det igjen gjør at det har blitt vanskeligere å konsentrere seg om skolearbeidet eller være sammen med venner, som igjen gir læring og utvikling for barna, sier Thorkildsen.

ØKTE FORSKJELLER: Byråd for oppvekst og kunnskap i Oslo, Inga Marte Thorkildsen (SV) er mest bekymret for at de sosiale forskjellene har økt gjennom pandemien.

FOTO: FREDRIK HAGEN / NTB

Thorkildsen er aller mest bekymret for at de sosiale forskjellene har økt under pandemien, og hun mener derfor vi må fortsette med å gjøre viktige tilbud for barn gratis, slik at økonomien ikke blir et hinder for deltakelse.

– Da mener jeg at Aktivitetsskolen er et godt eksempel på det. Vi gjorde det gratis i Oslo, og vi har jobbet med det over lengre tid. Alle er ikke gratis enda, men i de utsatte områdene våre

har det vært gratis nå i flere år, sier Thorkildsen.

Thorkildsen lover å bruke hver krone, som regjeringen har bevilget, fornuftig.

– Men de pengene som Regjeringen har bevilget, er ikke nok. Jeg tror vi må ta innover oss at vi ikke kan tette disse kunnskapshullene bare vipps gjennom noen måneders eller noen års innsats, sier Thorkildsen.

Tybring-Gjedde minner om at Regjeringen i år har bevilget 500 millioner til Sommerskolen og 500 millioner til å tette kunnskapshull.

– Nå er det avgjørende at kommunene bruker de musklene de har fått, til å styrke skolen, sier Tybring-Gjedde.

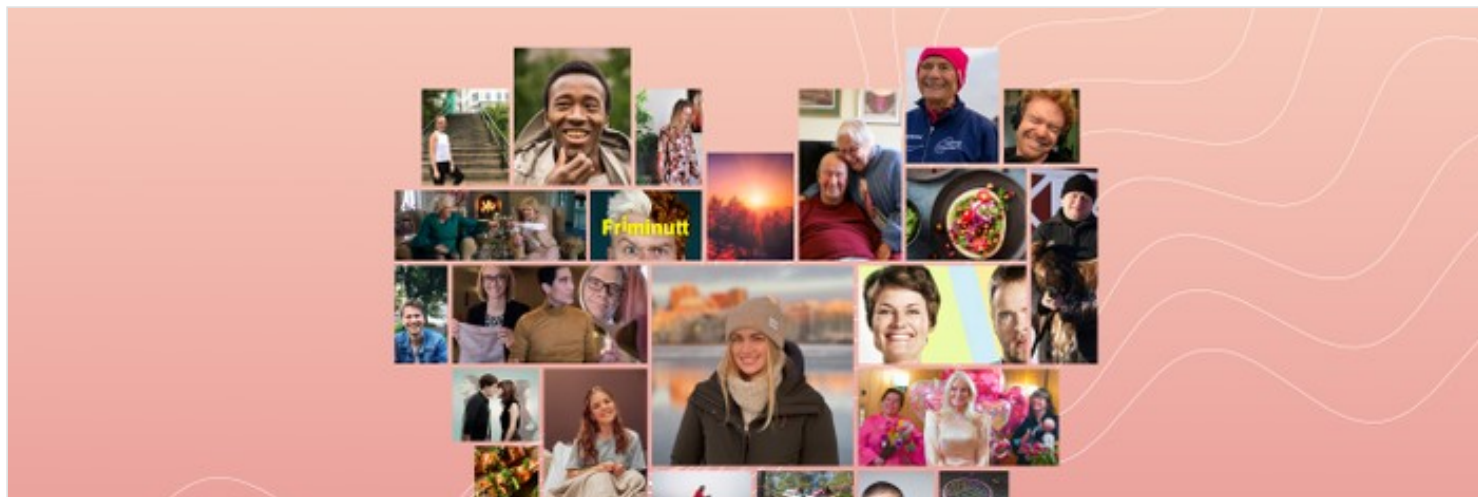

Partiguiden →

Ta NRKs valgomat →

Publisert i dag kl. 06:12 Oppdatert for 4 minutter siden

NRK Lyspunkt

SAKER SOM GIR DEG HÅP, GLEDE OG INSPIRASJON

08:45:09 | **Siste meldinger**

08:33 Sterk smittedeengang på Nord-Jæren

08:27 Stenger ned australsk delstat

08:19 Stabil arbeidsledighet

08:07 Dobling for Norwegian

08:03 Kinesiske elefanter på vei hjem

07:36 Fleire unge danskar bur heime

07:23 Fyr-forening etterlyser støtte

07:09 Mindre bekymring for å bli smittet

06:41 FHI ubekymret av vaksinenølere

06:36 Forskere overrasket over ekstremvær

06:17 Ekstralege mot elsparkeulykker

06:03 Australia vil gi oppreisning

06:01 Amnesty: Minst 115 drept i Nigeria

06:01 Illinois innfører munnbindpåbud

05:50 Ber festivaldeltakere teste seg

Følg nyhetsbildet akkurat nå

Opphavsrett NRK © 2021

Ansvarlig redaktør: Thor Gjermund Eriksen

Nettsjef: Hildegunn Soldal